

MONITORING van GLASAAL in VLAANDEREN.

Het leven van de Europese paling *Anguilla anguilla* begint en eindigt in de Sargasso Zee waar de paaigronden zich bevinden. Paling is een uitgesproken katadroom migrerende vissoort (= leeft in zoete wateren en trekt naar zee om zich te reproduceren). In de Vlaamse kustwateren bereiken de jonge palingen (glasaaltjes) de stroommondingen tijdens de periode februari-mei. Bij hun verdere migratie landinwaarts, op-waarts stroom en rivieren, pigmenteren de glasalen en transformeren tot de gekende palingen (gele aal).

Op de IJzer is de jaarlijkse optrek van glasaal vanuit de zee vrij goed gekend. Deze migratie wordt immers sinds 1964 bemonsterd te Nieuwpoort door het Instituut, samen met AMINAL en de Provinciale Visserijcommissie van West-Vlaanderen. Verontrustend zijn de gedecimeerde glasaalvangsten sinds de jaren '80 (van gemiddeld 500 kg/jaar naar minder dan 10 kg/jaar!), waardoor de palingbestanden in de oppervlaktewateren worden gehypothekeerd.

Nochtans zijn er meldingen van glasaalmigratie elders in Vlaanderen, o.m. in de dokken van Antwerpen, op de Nete, op de Boven-Schelde en op sommige kanalen. Momenteel zijn deze meldingen echter vrij onduidelijk en moeilijk controleerbaar. Ook de periode en de omvang van de optrek zijn onvoldoende gekend. Via het verspreiden van een meldingsformulier over de glasaalmigratie pogen het IBW en de Provinciale Visserijcommissies enig zicht te krijgen op de glasaalmigratie in de Vlaamse wateren. Op die manier kunnen migratieroutes en -periodes afgebakend worden, kunnen migratieknelpunten opgespoord worden, en moet het mogelijk zijn een gericht beheer voor de glasaal uit te werken (o.m. migratiebevorderende maatregelen).

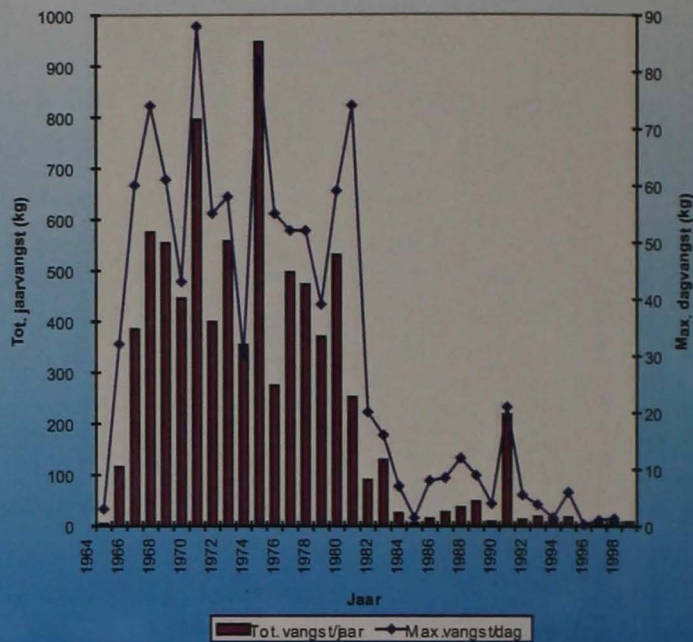
Elkeen die in dit verband nuttige informatie kan verschaffen wordt verzocht het hierbij bijgevoegde enquêteformulier aangaande glasaalwaarnemingen in te vullen en aan de ondervermelde contactpersonen terug te sturen. Op eenvoudige vraag kunnen ook extra-formulieren worden bekomen voor andere geïnteresseerden.

Contactpersonen:

Bart Denayer, tel.: (02)657 03 86; e-mail: Bart.Denayer@lin.vlaanderen.be

Jos Beyens, tel.: (02)657 03 86; e-mail: Jos.Beyens@lin.vlaanderen.be

Glasaal monitoring, IJzer te Nieuwpoort

Glasaalvangsten op de IJzer te Nieuwpoort in de periode 1964-1998.

Op zoek naar baggergronden : De Bodemkaart vertelt meer dan je denkt

De Bodemkaart van België die vanaf 1955 voor het hele land opgemaakt werd, kan ook interessante informatie over oudere baggerstortterreinen bevatten. Naast de gewone bodemclassificatie zijn er ook een aantal klassen voor kunstmatige gronden weergegeven, zoals opgehoogde terreinen (ON), groeven (OE), vergraven gronden (OT, meestal zijn dit kasteelparken), en bebouwde terreinen (OB). Wanneer baggergronden door de bodemkarteerders werden herkend, werden ze ondergebracht in de klasse 'opgehoogde terreinen' (symbool ON). Maar deze klasse bevat ook andere categorieën van opgehoogde terreinen, zoals huisvuilstorten enz. Toch kan de bodemkaart een duidelijke indicatie geven over de mogelijke aanwezigheid van baggerstortterreinen. De gegevens op de bodemkaart zijn al minstens 20 jaar oud. Dit heeft tot gevolg dat de bodemkaart vooral een historische bron is. Een kaart die in 1960 gepubliceerd werd, bevat alleen informatie over baggergronden opgespoten vóór 1960.

Uit een geografische analyse van de bodemkaart bleek dat er een belangrijke clustering van opgehoogde terreinen af te leiden was rond de Boven-Schelde. Tijdens het voorjaar van 1998 werden deze locaties gecontroleerd. Een aantal ervan waren ondertussen bebouwd en op die terreinen kon er niet geboord worden. Er werden 39 locaties op basis van de bodemkaart gevonden.

Deze terreinen hebben een totale oppervlakte van 107 ha. Samen met de andere gekarteerde terreinen zijn er nu al 484 ha baggergronden langs de Boven-Schelde gevonden.

Contactpersoon:

Bart Vandecasteele, tel.: (054)43 71 36; e-mail: Bart.Vandecasteele@lin.vlaanderen.be

bodemkaart

- leem
- klei
- zandleem
- OB
- OE
- ON
- OT
- licht zandleem
- lemig zand
- zwarte klei
- zand
- Bovenschelde

Bilaterale samenwerking Vlaanderen-Polen

In het samenwerkingsprogramma ter uitvoering van het samenwerkingsverdrag tussen Vlaanderen en Polen werd op het vlak van leefmilieu een gezamenlijk project voorzien rond het opstellen van een Visindex voor de Poolse wateren. Dit project werd voorbereid door het IBW en het Poolse Department of Ichthyobiology and Fisheries, Agricultural Academy of Cracow, en is als volgt getiteld: "Onderzoek naar de visstand van beken en rivieren in Polen (Vistula-bekken)". Over een periode van drie jaar zal een visindex voor de Poolse wateren bepaald worden via een gedetailleerde studie van de visfauna in het bekken van de Boven-Vistula. De toestand en de evolutie van de visbestanden in de rivieren leren ons veel over de evolutie van de biotoop- en waterkwaliteit van de waterlopen. Het ontwikkelen van een visindex (= index voor biotische integriteit of IBI) is een waardevol beleidsinstrument gezien het een waardeoordeel geeft over de ecologische integriteit van een rivier. Wereldwijd werden aangepaste IBI's opgesteld om de impact van milieuverstoreningen te kwantificeren. Een IBI aangepast aan de Poolse wateren is essentieel om de evolutie van zowel de waterkwaliteit als de saneringsactiviteiten te evalueren. Het project kadert bovendien in de doelstellingen van de EU om vissen te gebruiken bij de benadering van de ecologische kwaliteit van waterlopen. Het is momenteel nog wachten op de goedkeuring van het project alvorens het van start kan gaan.

Contactpersonen:

Claude Belpaire, tel.: (02)657 03 86; e-mail: Claude.Belpaire@lin.vlaanderen.be
Jan Breine, tel.: (02)657 03 86; e-mail: Jan.Breine@lin.vlaanderen.be

Vossenmania

De Vos blijft in Vlaanderen voor beroering zorgen. Ook in diverse stedelijke of gemeentelijke mina-raden en in de regionale bladzijden van kranten werden - en worden nog steeds - geanimeerde debatten gevoerd en felle polemieken neergepand. Niet zelden draait een en ander uit op de inrichting van een voordracht- of informatie-avond, waarbij het IBW gevraagd wordt de waarheid - en niets dan de waarheid - te komen verkondigen. Nadat bv. de voorbije twee jaar reeds een vijftiental dergelijke 'avonden' werden verzorgd (ook voor natuurverenigingen, WBE's,...), staan in het nabije verschieft alweer enkele data vast: 22/4 in het Oost-Vlaamse Hamme (19.30 u, gemeentehuis), 18/5 te Ieper (20.00 u, stadhuis), en 22/10 te Dendermonde (20.00 u in gemeentelijk cultureel centrum Belgica). Iedereen welkom (geweren thuislaten).

Inlichtingen: Koen Van Den Berge, tel. 054(43 71 12)
e-mail: Koen.VanDenBerge@lin.vlaanderen.be